JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
CARL OTTO LENZ
15 päivänä joulukuuta 1994 *

A — Johdanto

1. Esillä olevissa yhdistetyissä asioissa on kyse seitsemästä Tribunal de grande instance de Charleville-Mézièresin esittämästä ennakkoratkaisupyynnöstä, joiden sisältämä kysymys on sama: sellaisten kansallisten säännösten vaikutukset, jotka on annettu direktiivin 82/489/ETY [1] saattamiseksi osaksi kansallista oikeusjärjestystä. Direktiivissä säädetään toimenpiteistä, joilla helpotetaan kampaajien ja partureiden tosiasiallista vapaata sijoittautumisoikeutta ja palvelujen vapaata liikkuvuutta.

2. Kaikissa näissä tapauksissa on kyse syytteistä sellaisia henkilöitä vastaan, jotka olivat harjoittaneet kampaamo- tai parturiliikettä ilman ammattitutkintotodistusta tai mestarintodistusta ja ilman että liikkeenhoitajalla olisi ollut vaadittava muodollinen pätevyys.

3. Kampaajien ja partureiden ammattiin pääsystä annetun lain nro 46-1173 [2] (jäljempänä laki) 3 §:ssä todetaan, että joko parturiliikkeen omistajalla tai johtajalla on oltava ammattitutkintotodistus tai mestarintodistus. Poikkeaminen tästä on mahdollista vain paikkakunnilla, joissa on alle 2 000 asukasta, joten sillä ei tässä tapauksessa ole merkitystä.

4. Näiden säädösten vastaisesta toiminnasta rangaistaan lain 5 §:n mukaan. Rangaistukseksi voidaan määrätä sakkoja ja uusimistapauksessa liike voidaan jopa sulkea. Seuraukset perustuvat lain 3 ja 5 §:iin.

5. Erittäin lyhyissä ennakkoratkaisukysymyksissä tiedustellaan, sisältääkö laki nro

* Alkuperäinen kieli: saksa.

1 — Direktiivi 82/489/ETY, 19.7.1982 (EYVL L 218, s. 24).

2 — Laki nro 46-1173 23.5.1946 portant sur la réglementation des conditions d'accès à la profession de coiffeur (JORF 24.5.1946, s. 4539), muutettuna lailla nro 87-343 22.5.1987, jolla saatettiin osaksi kansallista oikeusjärjestystä direktiivi 82/489/ETY (JORF 23.5.1987, s. 5650).

87-343 22.5.1987 direktiivin 82/489/ETY voimaansaattamiseksi yhteisön oikeuden vastaista syrjintää yhteisön ja kyseisen valtion kansalaisten välillä. Lailla nro 87-343 lisättiin lakiin 3-1 § direktiivin 82/489/ETY 2 artiklan [3] täytäntöönpanemiseksi, ja sen mukaan yhteisön kansalaisiin ei sovelleta 3 §:ää, jos he ovat harjoittaneet toisessa jäsenvaltiossa kampaamo- ja parturitoimintaa, joka on täyttänyt seuraavat edellytykset:

1. Ammatin harjoittamisen on täytynyt olla todellista ja laillista ottaen huomioon kampaajista ja partureista voimassa olevat säädökset siinä jäsenvaltiossa, jossa toimintaa on harjoitettu.

2. Ammattia on tullut harjoittaa itsenäisenä liikkeen harjoittajana tai liikkeen johtajana kuuden vuoden ajan. Tätä aikaa voidaan lyhentää kolmeen vuoteen, kun kyseinen henkilö osoittaa Ranskan toimivaltaisille viranomaisille:

— joko että hänellä on aiemmin hankittu vähintään kolmen vuoden koulutus, josta hän on saanut valtion tai toimivaltaisen ammatillisen tai toimialayhteisön toimielimen hyväksymän todistuksen, joka täyttää ammattiin pääsyä koskevien säädösten edellytykset;

— tai että hän on harjoittanut ammattia työntekijänä vähintään viisi vuotta.

6. Lisäksi ammatin harjoittamisen aikaa määritettäessä huomioon otettaville ajanjaksoille on asetettu aika- ja ikärajoituksia direktiivin 2 artiklan 2 kohdan [4] mukaisesti. [5]

3 — Tämä säädös kuuluu seuraavasti: "Jos jäsenvaltiossa 1 artiklassa tarkoitetun toiminnan aloittamiseksi tai harjoittamiseksi *edellytetään yleisiä, kaupallisia ja ammatillisia tietoja* ja taitoja, on tämän jäsenvaltion hyväksyttävä riittäväksi todisteeksi tällaisista tiedoista ja taidoista, että kyseinen henkilö on harjoittanut sitä toimintaa toisessa jäsenvaltiossa laillisesti:
a) yhtäjaksoisesti kuusi vuotta joko itsenäisesti tai yrityksen johtajana;
b) yhtäjaksoisesti kolme vuotta joko itsenäisesti tai yrityksen johtajana, jos edunsaaja osoittaa saaneensa kyseiseen toimeen aikaisempaa koulutusta vähintään kolmen vuoden ajan, josta on todisteena valtion hyväksymä todistus tai jonka toimivaltainen ammatillinen tai toimialayhteisön toimielin katsoo täysin täyttävän sille asettamansa vaatimukset; taikka
c) yhtäjaksoisesti kolme vuotta itsenäisesti, jos edunsaaja osoittaa harjoittaneensa kyseistä ammattia vähintään viisi vuotta työntekijänä.
Vastaanottava jäsenvaltio voi edellyttää, jos se asettaa erilaisia kelpoisuusehtoja toisaalta parturitoiminnan ja toisaalta kampaamotoiminnan harjoittamiselle, että kyseistä toimintaa on harjoitettu ja ammatillinen koulutus saatu sillä elinkeinonalalla, johon edunsaaja aikoo vastaanottavassa jäsenvaltiossa perustaa liikkeen.
(2) Edellä 1 kohdan a ja c alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa toiminnan harjoittamisen päättymisestä ei ole saanut kulua enempää kuin kymmenen vuotta ennen 3 artiklassa *säädetyn hakemuksen jättöpäivää*. *Toimintaa 1 kohdan a ja c alakohdassa* tarkoitettuna itsenäisenä ammatinharjoittajana tai yrityksen johtajana tulee olla harjoitettu asianomaisen täytettyä kaksikymmentä vuotta."

4 — Katso alaviite 3.

5 — "1. *L'exercice de cette activité doit avoir été effectif et licite* au regard des dispositions régissant l'activité de coiffeur dans l'Etat du lieu d'exercice.
2. Elle doit en outre avoir été exercée à titre indépendant ou comme dirigeant chargé de la gestion de l'enterprise pendant une période continue de six ans. Cette période est ramenée à trois ans si l'intéressé justifie devant les autorités françaises chargées d'en vérifier l'authenticité:
— soit qu'il a subi une formation préalable d'au moins trois ans sanctionnée par un diplôme reconnu par l'Etat ou par un organisme professionnel compétent, selon les dispositions qui régissent l'accès à profession dans l'Etat du lieu d'exercice;
— soit qu'il a exercé la professon à titre salarié pendant cinq ans au moins.
Pour l'appréciation de la durée d'exercice requise à titre indépendant ou comme dirigeant chargé de la gestion de l'entreprise, il n'est tenu compte que de l'activité exercée après l'âge de vingt ans, sauf dans le cas où l'intéressé justifie d'une période de formation d'au moins trois ans sanctionnée par un diplôme reconnu dans les conditions mentionnées ci-dessus.
3. Cette activité ne doit pas avoir pris fin plus de dix ans avant la date à laquelle l'intéressé demande à être dispensé de la condition de diplôme prévue à l'article 3; cette condition *n'est toutefois pas exigée dans le cas où l'intéressé justifie* d'une période de formation d'au moins trois ans sanctionnée par le diplôme mentionné au 2. ci-dessus..."

7. Yhden pykälän pituisen lain nro 87-343 lopussa säädetään, että siirtymäajan säädökset ovat voimassa, kunnes kampaajan tai parturin ammattiin pääsyn edellytyksiä yhtenäistetään, mihin ETY:n jäsenvaltiot ovat sitoutuneet.

8. Kiertokirjeessä nro 88010 27.7.1988 lain nro 87-343 tulkinnasta todetaan erityisesti, että 22.5.1987 annetun lain säädöksiä sovelletaan myös kampaajiin ja partureihin, jotka ovat Ranskan kansalaisia, jos he ovat täyttäneet nämä edellytykset muussa jäsenvaltiossa kuin Ranskassa.

9. Kansallinen tuomioistuin tekee selväksi sitä kuitenkaan nimenomaisesti mainitsematta, että voimassa olevat säädökset ovat edullisempia muiden jäsenvaltioiden kansalaisille kuin sellaisille ranskalaisille, joiden tilanteeseen ei voida soveltaa yhteisöoikeutta. Kansallinen tuomioistuin esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan kysymyksen:

"Aiheutuuko 23.5.1946 annetun lain nro 46-1173 3 ja 3-1 §:stä syrjintää yhteisön ja Ranskan kansalaisten välille, kun otetaan huomioon yhteisön 19 päivänä heinäkuuta 1982 annetun direktiivin 82/489/ETY täytäntöönpanemiseksi säädetty 22.5.1987 annettu laki nro 87-343?"

B — Tapauksen erittely

10. Jos ennakkoratkaisukysymys käsitetään kirjaimellisesti, siinä on kyse jäsenvaltion oikeuden tulkinnasta, mihin tuomioistuimella ei ole toimivaltaa. [6] Tuomioistuimella on tapana muotoilla uudelleen yhteisöoikeutta silmällä pitäen tulkinnanvaraiset ennakkoratkaisukysymykset sekä kysymykset, jotka koskevat jäsenvaltion oikeuden tulkintaa tai sitä, onko se yhteisöoikeuden mukaista. Se yrittää vastauksellaan uudelleen muotoiltuun kysymykseen antaa kansalliselle tuomioistuimelle perusteet, joita se tarvitsee ratkaistakseen vireillä olevan asian. [7]

11. Ranskan hallitus ehdottaa puolestaan kysymyksen uudelleen muotoilemista. Sen mukaan ennakkoratkaisukysymyksessä on kyse siitä, onko direktiiviä 82/489/ETY ja EY:n perustamissopimuksen 52 artiklaa tulkittava niin, että ne estävät sellaisen kansallisen lainsäädännön olemassaolon, joka sisältää yhteisön ja kyseisen valtion kansalaisen välistä syrjintää.

12. Komissio yrittää nähdä ennakkoratkaisukysymyksen asiayhteydessään. Sen mielestä

6 — Asia C-285/92, Twee Provinciën, tuomio 17.11.1993 (Kok. 1993, s. I-6045, 10 kohta), ja asia C-369/89, Piageme, tuomio 18.6.1991 (Kok. 1991, s. I-2971, 7 kohta).

7 — Asiat C-285/92 ja C-369/89 edellä.

kysymyksellä halutaan todellisuudessa tietää, onko Ranskan lainsäädännön, sellaisena kuin se on vuoden 1946 lain 3 ja 3-1 §:ssä, katsottava syrjivän Ranskan kansalaisia, jotka ovat saaneet ammatillisen koulutuksensa Ranskassa, ja jos näin on, onko se yhteisöoikeuden mukaista.

13. Lyhyesti kysymys täytyy mielestäni käsittääseuraavasti: onko lain nro 46-1173 3 ja 3-1 §:stä johtuva syrjintä yhteisöoikeuden ja erityisesti direktiivin 82/489/ETY ja EY:n perustamissopimuksen 52 artiklan vastaista?

14. Ennen ennakkoratkaisukysymykseen vastaamista [8] komissio esittää joitakin huomautuksia yhteisöoikeudesta koskien kampaamoja parturiliikkeiden sijoittautumisoikeutta ja vapautta tarjota palveluja. Kampaajan ja parturin ammattia ei säännellä kaikissa jäsenvaltioissa. Vain jotkut jäsenvaltiot asettavat ammattiin pääsyn edellytykseksi todistuksen alan koulusta, kun taas toisissa ei edellytetä erityisiä tietoja. Neuvosto on antanut direktiivin 82/489/ETY toimenpiteistä sijoittautumisoikeuden ja palvelujen tarjoamisen vapauden tehokkaan käyttämisen helpottamiseksi kampaamoalalla. Tässä direktiivissä ei ole annettu yhteisön oikeuden määritelmää kampaajan ja parturin ammatille eikä yhtenäistetty ammattikoulutusta. Siinä suhteessa se on aivan selvä. Sen 5 ja 6 perustelukappaleet ovat seuraavat:

"...tässä vaiheessa ei näytä mahdolliselta *toteuttaa asian osalta yhteensovittamistoimenpiteitä*; tällainen yhteensovittaminen on tavoite, joka on syytä saavuttaa mahdollisimman pian,

siihen asti, kunnes tällainen yhteensovittaminen on toteutettu, on kuitenkin suotavaa ja mahdollista helpottaa kampaajien liikkuvuutta yhteisössä hyväksymällä niissä vastaanottavissa jäsenvaltioissa, joissa on määräyksiä tällaisen toiminnan aloittamisesta, riittäväksi todisteeksi kyseisen toiminnan aloittamista varten asetettujen kelpoisuusehtojen täyttämisestä toiminnan harjoittaminen jäsenvaltiossa, josta ulkomaalainen tulee, itsenäisenä ammatinharjoittajana tai yrityksen johtajana kohtuullisen ja riittävän äskettäisen ajan sen varmistamiseksi, että kyseisen henkilön ammattitaito vastaa vastaanottavan jäsenvaltion omilta kansalaisiltaan vaatimaa ammattitaitoa, ..."

15. Jokainen jäsenvaltio on siis toimivaltainen päättämään omalla alueellaan koulutusvaatimukset, ammattiin pääsyn edellytykset ja ammattinimikkeen pitämisen edellytykset. Yhteisön oikeus edellyttää vain *toimin-*

8 — Kysymyksen sisältö tulkinnan avulla selvitettynä.

nan harjoittamisen hyväksymistä toisessa jäsenvaltiossa direktiivin 82/489/ETY 2 artiklan [9] edellytyksillä.

16. Komissio on sitä mieltä, että Ranskan lainsäädäntö on täysin näiden yhteisön oikeuden edellytysten mukainen, kuten se oli jo todennut vastauksessaan Ernest Glinnin esittämään parlamenttikysymykseen nro 839/92 [10].

17. Myös Ranskan hallitus viittaa direktiivin perustelukappaleisiin ja aineelliseen sisältöön, joita se vertaa Ranskan säädöksiin, ja päättelee, että kansalliset säädökset ovat yhteisöoikeuden mukaisia. Se korostaa lisäksi sitä, että Ranskan kansalaisia ei syrjitä ja että heidän tilannettaan säädellään nimenomaisesti kiertokirjeessä 88010, jotta se olisi yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukainen [11]. Ranskan hallitus arvioi kuitenkin, että tässä tapauksessa on kyse pelkästään tilanteista, joilla ei ole yhteyttä muihin valtioihin. Koska siis on kyse pelkästään sisäisestä asiasta, ei direktiiviä 82/489/ETY eikä perustamissopimuksen 52 artiklaa voida soveltaa.

18. Jotta voitaisiin vastata tässä nyt esitettyyn oikeudelliseen ongelmaan, on todettava, että yhteisöoikeuden nykytilassa jäsenvaltiot ovat toimivaltaisia sääntelemään ammatteja alueillaan. [12] Niin kauan kuin säännöstöä ei ole yhtenäistetty yhteisön tasolla, jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen eroavaisuudet eivät voi estää 52 artiklan mukaista sijoittautumisoikeutta. Näin yhteisöjen tuomioistuin totesi hiljattain asiassa C-379/92, [13] jossa oli kyse merellä navigoinnin teknisistä säännöistä:

"...Näille yrityksille mahdollisesti aiheutuvat vaikeudet eivät haittaa ETY:n perustamissopimuksen 52 artiklan mukaista sijoittautumisvapautta. Perusteeltaan nämä vaikeudet ovat itse asiassa samankaltaisia kuin kansallisten lainsäädäntöjen esimerkiksi palkkakuluja, sosiaalikuluja tai verotusta koskevat erot." [14]

19. Sitä paitsi direktiivin 82/489/ETY — joka liittyy ainoastaan tunnustamiseen — ja

9 — Katso alaviite 3.

10 — EYVL C 247, 24.9.1992, s. 42.

11 — Asia 115/78, Knoors, tuomio 7.2.1979, Kok. 1979, s. 399.

12 — Tätä tilannetta ei muuta neuvoston 18.6.1992 antama direktiivi 92/51/ETY, joka koskee toista yleistä ammatillisten koulutusten tunnustamista ja joka täydentää direktiiviä 89/48/ETY (EYVL L 209, 24.7.1992, s. 25), jonka 17 artikla edellytti, että se on saatettava valtion sisäisesti voimaan viimeistään 18.6.1994. Tutkintojen yleinen vastavuoroinen tunnustaminen ei myöskään vapauta Ranskan kansalaisia velvollisuudesta hankkia alan tutkinto, jotta he voisivat harjoittaa ammattia itsenäisesti Ranskassa.

13 — Asia C-379/92, Peralta, tuomio 14.7.1994 (Kok. 1994, s. I-3453).

14 — Tuomion asiassa Peralta perustelujen 34 kohta.

ranskalaisten täytäntöönpanosäädösten välillä ei ole sellaista ristiriitaa, jonka perusteella voisi päätellä Ranskan lain olevan vastoin yhteisöoikeutta ja jonka seurauksena voisi olla se, että ranskalaisia säädöksiä olisi muutettava tai että niitä olisi tulkittava yhteisöoikeuden mukaisesti.

20. EY:n perustamissopimuksen 52 artiklaa voidaan soveltaa vain siltä osin kuin osapuolet vetoavat sen sisältämään syrjintäkieltoon. [15] Yhdenvertaisen kohtelun periaate, joka sisältyy 52 artiklaan, tarkoittaa ennen kaikkea velvollisuutta myöntää toisten jäsenvaltioiden kansalaisille sama kohtelu kuin kyseisen valtion kansalaisille. Sitä vastoin kyseisen valtion kansalaiset eivät voi vedota 52 artiklaan muuta kuin silloin, kun heidän tapauksellaan on liittymäkohta yhteisöoikeuteen. *Näin on asia esimerkiksi silloin, kun* valtion kansalainen on saanut koulutuksensa toisessa yhteisön jäsenvaltiossa, tai on saanut siellä ammattikokemusta, jota hän haluaisi hyödyntää kotimaassaan. Tällaisissa tapauksissa yhteisöoikeus voi siis suojata myös sen valtion kansalaisia, johon sijoittaudutaan. [16] Tätä erityistä tilannetta ilmeisesti tarkoitetaan kiertokirjeessä 88010, joka nimenomaisesti sallii Ranskan kansalaisten käyttävän hyödykseen direktiivin 82/489/ETY täytäntöönpanemiseksi annettuja säädöksiä, kun heidän tilanteellaan on liittymäkohta yhteisöoikeuteen.

15 — Asia 90/76, Van Ameyde, tuomio 9.6.1977 (Kok. 1977, s. 1091, 27 kohta).

16 — Katso edellä tuomio asiassa Knoors.

21. Pelkästään sisäiset tilanteet ovat erilaisia. Yhteisöjen tuomioistuin on vakiintuneessa oikeuskäytännössään todennut, että yhteisöoikeutta [17] ja erityisesti 52 artiklaa [18] ei voida soveltaa pelkästään sisäisiin tilanteisiin.

22. Yhteisöoikeuden soveltumattomuus tilanteisiin, jotka liittyvät pelkästään sisäisiin asioihin estää sen, että siihen vedottaisiin niissä tilanteissa, joita kutsutaan käänteiseksi syrjinnäksi eli *siis silloin, kun* valtion kansalaiset asetetaan huonompaan asemaan kuin yhteisön kansalaiset. Yhteisöoikeuden seurauksena on käänteinen syrjintä yleensä vain silloin, kun yhteisöoikeuden mukaan yhteisön kansalaisille myönnetään kansallista kohtelua paremmat oikeudet. [19]

23. Tällaisissa tilanteissa yhteisöoikeus ei kuitenkaan estä kansallisen oikeuden mukai-

17 — Katso asia 175/78, Saunders, tuomio 28.3.1979 (Kok. 1979, s. 1129, 11 kohdasta eteenpäin); asia 44/84, Hurd, tuomio 15.1.1986 (Kok. 1986, s. 29, 55 kohdasta eteenpäin); asia C-41/90, Höfner ja Elser, tuomio 23.4.1991 (Kok. 1991, s. I-1979, 37 kohta).

18 — Asia 204/87, Bekaert, tuomio 20.4.1988 (Kok. 1988, s. 2029, 12 kohta); yhdistetyt asiat C-54/88, C-91/88 ja C-14/89, Nino ym., tuomio 3.10.1990 (Kok. 1990, s. I-3537, 11 kohta); yhdistetyt asiat C-330/90 ja C-331/90, Lopez Brea ja Hidalgo Palacios, tuomio 28.1.1992 (Kok. 1992, s. I-323, 9 kohta); asia C-60/91, *Batista Morais, tuomio* 19.3.1992 (Kok. 1992, s. I-2085, 7—9 kohta); katso myös asia C-112/91, Werner, tuomio 26.1.1993 (Kok. 1993, s. I-429).

19 — Esimerkiksi kolmannen valtion kansalaisen perheenjäsenten oikeus oleskella ja jäädä valtioon: katso yhdistetyt asiat 297/88 ja 197/89, Dzodzi, tuomio 18.10.1990 (Kok. 1990, s. I-3783), tai jäsenvaltiossa harjoitetun laillisen ammattitoiminnan tunnustaminen myöntämällä tutkintotodistus kelpoisuudesta.

sen yhdenvertaisen kohtelun periaatteen soveltamista. [20]

24. Tämän ongelman arviointia yhteisöoikeuden näkökulmasta ei aseteta kyseenalaiseksi tuomiossa asiassa Lancry 9.8.1994 [21], jossa yhteisöjen tuomioistuimen oli lausuttava siitä, onko octroi de mer yhteisöoikeuden mukainen. Octroi de mer on vero, joka kohdistuu tavaroiden tuontiin ranskalaisiin merentakaisiin departementteihin (DOM); tavaroiden alkuperällä ei ole merkitystä. Mitä tulee tavaroiden tuontiin emämaa Ranskasta DOM:iin, sekä neuvosto että Espanjan hallitus olivat sitä mieltä, että kyseessä oli täysin jäsenvaltion sisäinen asia, joten primäärin yhteisöoikeuden säädöksiä ei siis voitaisi soveltaa. [22]

25. Yhteisöjen tuomioistuin ei ollut samaa mieltä, vaan se totesi octroi de merin olevan kokonaisuudessaan perustamissopimuksen 9 artiklan vastainen. Se perusteli tätä päätelmää ensinnäkin sillä, että tullialue on yhtenäinen, ja sitä haittaa yhtä lailla tullin kanto alueellista kuin valtion rajaa ylitettäessä. [23] Toisena perusteena tuomioistuin mainitsi sen, että tämä vero ei ole pelkästään sisäinen, kokonaisuudessaan yhden jäsenvaltion alueelle rajoittunut asia, koska se kerätään kaikista tuotteista alkuperästä piittaamatta, kun ne tuodaan DOM:iin. [24]

26. Tässä tapauksessa olosuhteet ovat perustavalla tavalla erilaiset. Ensinnäkään ei ole kyse tavaroiden vapaasta liikkuvuudesta, mikä edellyttäisi samanlaisia olosuhteita koko yhteisössä, kun otetaan huomioon tullialueen yhtenäisyys. Sitä vastoin tässä on kyse henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta, millä on merkitystä vapaalle sijoittautumisoikeudelle ja palvelujen vapaalle liikkuvuudelle. Koska ei ole annettu yhdenmukaistamiseen pyrkiviä säädöksiä, jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen eroavaisuudet täytyy hyväksyä [25]. Sitä paitsi ei ole epäilystäkään siitä, että mahdollisia haittoja ilmenee vain pelkästään sisäisissä tilanteissa, koska kyseisillä ammattia koskevilla säädöksillä ei ole mitään vaikutusta kyseisen valtion ulkopuolella.

20 — Katso asia C-332/90, Steen I, tuomio 28.1.1992 (Kok. 1992, s. I-341), ja asia C-132/93, Steen II, tuomio 16.6.1994 (Kok. 1994, s. I-2715).

21 — Asiat C-363/93 ja C-407/93 — C-411/93, Lancry, tuomio 9.8.1994 (Kok. 1994, s. I-3957).

22 — Katso perustelujen 23 kohta.

23 — Katso perustelujen 25 ja seuraavat kohdat.

24 — Katso perustelujen 30 ja seuraavat kohdat.

25 — Katso esimerkiksi edellä mainittu tuomio asiassa Peralta.

C — Ratkaisuehdotus

27. Edellä lausutun perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa seuraavasti ennakkoratkaisukysymykseen:

Lain 46-1173 3 ja 3-1 §:stä aiheutuva syrjintä on pelkästään kyseisen valtion sisäinen asia, johon ei voida soveltaa yhteisöoikeutta.